

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET BALEN PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 43429/05)

PRESUDA

STRASBOURG

25. listopada 2007.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
§ 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Balen protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

- g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik*,
- g. L. LOUCAIDES,
- gđa N. VAJIĆ,
- g. A. KOVLER,
- gđa E. STEINER,
- g. HAJIYEV,
- g. D. SPIELMANN, *suci*,
- i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 4. listopada 2007. godine,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 43429/05) protiv Republike Hrvatske kojega je hrvatska državljanka gđa Nada Balen ("podnositeljica zahtjeva") podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija") dana 10. studenog 2005. godine.

2. Hrvatsku Vladu ("Vlada") je zastupala njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 5. veljače 2007. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o prigovoru glede duljine postupka. Primjenjujući članak 29. stavak 3. Konvencije odlučio je istovremeno ispitati osnovanost i dopuštenost zahtjeva.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositeljica zahtjeva je rođena 1948. godine i živi u Zagrebu.

5. Nakon što je dobila otkaz podnositeljica zahtjeva je 8. svibnja 1997. godine podnijela građansku tužbu Općinskom sudu u Zagrebu protiv svog bivšeg poslodavca, tražeći vraćanje na posao. Od stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku 5. studenog 1997. godine, Općinski sud je održao pet ročišta te je 8. travnja 1998. godine donesena presuda kojom je odbijen zahtjev podnositeljice zahtjeva. Presuda je dostavljena podnositeljici zahtjeva 1. rujna 1999. godine.

6. Spis predmeta je nakon žalbe 4. prosinca 1999. godine prosljeđen Županijskom sudu u Zagrebu koji ga je međutim vratio Općinskom sudu 22. prosinca 2000. godine s uputom da pribavi valjanu punomoć od tuženika. Nakon što je postupio po uputi, Općinski sud je ponovno prosljedio spis predmeta Županijskom sudu 15. siječnja 2001. godine. Dana 23. rujna 2004. godine Županijski sud je potvrdio prvostupanjsku presudu koja je tako postala pravomoćna.

7. Podnositeljica zahtjeva je u međuvremenu 21. srpnja 2003. godine podnijela ustavnu tužbu na temelju članka 63., stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu. Dana 6. travnja 2005. godine Ustavni sud Republike Hrvatske prihvatio je ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva utvrdivši povredu njenoga ustavnoga prava na suđenje u razumnome roku. Podnositeljici zahtjeva je dosudio naknadu u iznosu od 7.500 hrvatskih kuna (HRK).

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

8. Članak 29. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske (*Narodne novine*, br. 41/2001 od 7. svibnja 2001.) glasi kako slijedi:

Članak 29. stavak 1.

“Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela (...).”

9. Mjerodavni dio Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (*Narodne novine*, br. 49/2002 od 3. svibnja 2002. – „Ustavni zakon o Ustavnom sudu“) glasi kako slijedi:

Članak 63.

“(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu... Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti...

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni će sud odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava...Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.”

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

10. Podnositeljica zahtjeva prigovara da je duljina građanskog postupka povodom njenog zahtjeva za vraćanje na posao bila nespojiva sa zahtjevom „razumnoga roka“ propisanim u članku 6., stavku 1. Konvencije koji glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

11. Vlada priznaje, u svjetlu odluke Ustavnoga suda, da je došlo do povrede prava podnositeljice zahtjeva na suđenje u razumnome roku. Međutim, tvrde da je dobila odgovarajuću zadovoljštinu na nacionalnoj razini.

12. Sud smatra da je razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo 6. studenog 1997. godine, dan nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku. Međutim, pri ocjeni razumnosti vremena koje je proteklo nakon toga datuma, treba voditi računa o stanju postupka u to vrijeme. S tim u vezi Sud primjećuje da je postupak započeo 8. svibnja 1997. godine, kad je podnositeljica zahtjeva podnijela svoju građansku tužbu. Dakle, prije ratifikacije je trajao oko šest mjeseci.

13. Predmet je završen presudom Županijskog suda u Zagrebu od 23. rujna 2004. godine. Postupak je tako trajao daljnjih šest godina, deset mjeseci i sedamnaest dana nakon ratifikacije. Tijekom toga razdoblja donesene su dvije odluke i predmet je bio razmatran na dvije razine nadležnosti.

14. Kad je Ustavni sud donio svoju ocjenu postupak je već bio okončan. Trajao je, pred dvije razine nadležnosti, šest godina, deset mjeseci i sedamnaest dana nakon što je Hrvatska ratificirala Konvenciju.

1. Dopuštenost

15. Vlada tvrdi da podnositeljica zahtjeva više ne može tvrditi da je žrtva u smislu članka 34. Konvencije, budući je Ustavni sud prihvatio ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva, utvrdio povredu njenoga ustavnoga prava na suđenje u razumnome roku i dosudio joj naknadu. Povreda kojoj se prigovara stoga je ispravljena pred domaćim vlastima i podnositeljica je izgubila svoj položaj žrtve.

16. Podnositeljica zahtjeva se s tim ne slaže.

17. Sud primjećuje da položaj žrtve podnositeljice zahtjeva u ovome predmetu, u smislu Konvencije, ovisi o tome je li dosuđena joj zadovoljština na domaćoj razini bila odgovarajuća i dostatna, s obzirom na članak 41. Konvencije. Ovo pitanje treba utvrditi u svjetlu načela utvrđenih sudskom praksom Suda (vidi, najnovije predmete *Scordino v. Italy (br. 1)* [GC], br. 36813/97, stavke 178.-213., ECHR 2006-... i *Cocchiarella v. Italy* [GC], br. 64886/01, stavke 69.-98., ECHR 2006-...).

18. S tim u vezi Sud primjećuje da je Ustavni sud 6. travnja 2005. godine podnositeljici zahtjeva dosudio ekvivalent od oko 1.000 eura (EUR). Naknada koju je dosudio Ustavni sud ne može se smatrati dostatnom s obzirom na sudsku praksu Suda. Stoga podnositeljica zahtjeva još uvijek može tvrditi da je „žrtva“ povrede njenoga prava na suđenje u razumnome roku, te Vladin prigovor stoga treba odbiti.

19. Sud nadalje primjećuje da ovaj prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Isto tako primjećuje da nije nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

2. Osnovanost

20. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupak mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih pravnih izvora, predmet *Frydlender v. France* [GC], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

21. Sud je često utvrdio povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima su se postavljala pitanja slična pitanju u ovome predmetu (vidi predmet *Tatjana Marinović v. Croatia*, br. 9627/03, od 6. listopada 2005.).

22. Razmotrivši sav materijal koji mu je podnesen Sud se slaže s Ustavnim sudom da je u ovome predmetu duljina postupka bila prekomjerna i da nije zadovoljila zahtjev „razumnoga roka“.

23. U svjetlu naprijed navedenih razmatranja, Sud zaključuje da je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

24. Članak 41. Konvencije propisuje:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarne pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

25. Podnositeljica zahtjeva traži da joj Sud dosudi naknadu štete u iznosu koji odgovara njegovoj sudskoj praksi u sličnim predmetima.

26. Vlada tvrdi da je Ustavni sud podnositeljici zahtjeva već dosudio potpunu naknadu.

27. Sud podsjeća da kada je podnositelj zahtjeva iskoristio dostupno domaće pravno sredstvo i time ishodio utvrđenje povrede te mu je dosuđena naknada, no ipak još uvijek može tvrditi da je „žrtva“, iznos dosuđen na temelju članka 41. može biti manji od iznosa koje Sud dosuđuje u sličnim predmetima. U takvom predmetu podnositelju zahtjeva treba biti dosuđena razlika između iznosa koji je dobio od Ustavnoga suda i iznosa koji ne bi bio smatran očito nerazumnim u usporedbi s iznosima koje dosuđuje Sud. Podnositelju zahtjeva treba dosuditi i iznos u odnosu na faze postupka koji Ustavni sud nije uzeo u obzir (vidi, *mutatis mutandis*, naprijed citirani predmet *Cocchiarella v. Italy* [GC], stavke 139.-141.).

28. Sud podsjeća da je Ustavni sud podnositeljici zahtjeva dosudio oko 1.020 EUR. S obzirom na okolnosti ovoga predmeta, značajke ustavne tužbe kao i na činjenicu da je, bez obzira na domaće pravno sredstvo, Sud utvrdio povredu, on smatra, odlučujući na pravičnoj osnovi, da podnositeljici zahtjeva treba dosuditi 600 EUR.

B. Troškovi i izdaci

29. Podnositeljica zahtjeva nije postavila zahtjev za troškove i izdatke. Stoga Sud smatra da nije pozvan dosuditi joj bilo kakav iznos s tog naslova.

C. Zatezna kamata

30. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositeljici zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti 600 EUR (šest stotina eura) na ime nematerijalne štete što treba pretvoriti u nacionalnu valutu tužene države prema tečaju važećem na dan namirenja uz sve poreze koje bude trebalo zaračunati na gornje iznose;

(b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 25. listopada 2007. godine u skladu s pravilom 77. stavicama 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN

Christos ROZAKIS

Tajnik

Predsjednik